

בס"ד

שבלונה למערך שיעור קטלוג מערכים באתר "זהות"

שם המערך: שיעור גשמים

נושא המערך: תפילת הגשם

שם המרכז: (אפשר להוסיף גם לוגו) דימונה

כותבת ועוזרות: (מנחה ובנות שירות, אחר) מנחה יחד עם בנות השירות

קהל יעד: כיתה: ב-ג, (יכול להתאים גם לא' עם התאמות קטנות)

מיקום פעילות: כיתה/ אחר כיתה

משך הפעילות: 45 דק'

ציוד: 1. תחפושות להצגת טלוויזיה. (חליפה, עניבה, מקולים, מטפחת, כובע של חקלאי, שפם?, חולצה משובצת, בובה).

2. טקסט להצגה.

3. מסגרת לטלוויזיה (אפשר להכין מקאפה).

4. קופסא עם כדורי קלקר ממולאים בדפים קטנים כתוב עליהם הפסוק "ותן טל ומטר לברכה על פני האדמה"

5. דפי A4 מנויילנים עם המילים של הפס' "ותן טל.. וחסרה המילה לברכה, על כל דף מילה: ותן, טל, ומטר, על פני, האדמה. מאחורי כל מילה יש אות מתוך המילה 'לברכה' (על אחת ל', על שניה ב' וכו'..)

זהות זה משמעות

מס' עמותה. 580413433 | הסדנא 7, רעננה, ת.ד. 2531 מיקוד 4365004 | טל. 09-8910027 | פקס 03-7789000 | zehut@zehut.co.il | www.zehut.co.il

מרכזי זהות: צפון | אור עקיבא | בית שאן | חדרה | חיפה | טבריה | יקנעם | מגדל העמק | מעלות | משגב | נהריה | עפולה | פרדס חנה | קצרין | קריית אתא | קריית מוצקין | קריית שמונה
מרכז | אזור | גבעתיים | הוד השרון | הרצליה | חולון | חריש | יהוד | כפר סבא | לב השרון | לוד | נתניה | פתח תקווה | קדימה | קריית אונו | ראש העין | ראשל"צ | רמלה | רמת גן | רמת השרון | רעננה
שוהם | תל אביב | ירושלים | בית שמש | מודיעין | מעלה אדומים | **דרום** | אופקים | אילת | אשדוד | באר שבע | דימונה | יבנה | מיתר | מצפה רמון | נתיבות | ערד | קריית מלאכי | רחובות | שדרות

6. נספח- סיפור על חוני המעגל.

7. דפי עבודה- על הסיפור.

רציונל (רקע כללי, מסר)

"ותן טל ומטר לברכה על פני האדמה.
שלח לנו גשמי ברכה, טיפות של גשם, טיפה אחר טיפה.
האדמה מרווה את צמאונה, ואנחנו שמחים.
הבטתם פעם באדמה בזמן שיורד גשם?
היא שרה וצוחקת, יוצרת מגינה נפלאה ביחד עם הטיפות הזולגות, קולות הרעמים
והדשדוש העליז של ילדים בשלולית.

הטיפות נושרות, מביאות לנו צמיחה ושגשוג.
שמחה האדמה כי מקבלת היא כוח חיים
שמח החקלאי, כי עכשיו יראה ברכה בעמלו האדמה תתן פריה
שמח לו הילד הקטן בקפצו במגפיו משלולית לשלולית" (שיר מערוץ 7)

מפלס הכינרת עלה או ירד? כמה ס"מ של גשמים ירדו? שאלות אלו רלבנטיות מאוד
בארץ ישראל בה אספקת המים מתבססת רבות על מי גשמים. כבר לפני שנכנסו לארץ
הודיע ה' לבני ישראל כי "הארץ אשר אתה בא שמה לרשתה, לא כארץ מצרים היא אשר
יצאתם משם... (אלא היא) ארץ הרים ובקעות, למטר השמים תשתה מים" (דברים, יא
יא).

לפיכך, כאשר קרב ובא החורף, מקדישים תפילה מיוחדת על הגשמים המבקשת שבורא
העולם יפתח את אוצרות השמים ויעניק לנו גשמי ברכה שירוו את הארץ. הבקשה על
הגשמים נמשכת מז' במר חשוון עד ליום הראשון של חג הפסח.

מטרות הפעילות : (על המטרות להתחיל במשפט- התלמידים יבינו/ יפנימו/ יתוודעו/
יתנסו/ יחוו/ אחר):

1. התלמידים יתוודעו לצורך שלנו במים ויבינו עד כמה המים חיוניים וחשובים לנו
ביומיום.

2. התלמידים יכירו את הבקשה לגשמים, ואת הדגש למילה "לברכה".

מהלך הפעילות (נא לתזמן כל חלק):

פתיחה- אחת המדריכות נכנסת כבר מחופשת ואומרת לילדים שהזמנו לכיתה כתב
לענייני מים לספר לנו על מצב המים בארץ ישראל..

שלב ראשון- הצגה: 7 דק'

מציגים מהדורת חדשות על יום שיש בו הפסקת מים.
הכתב מראיין כמה אנשים איך זה להיות יום שלם בלי מים. הוא מראיין חקלאי, שהיה צריך להשקות את שדותיו, אך לא יצאו מים מהממטרות, והוא פוחד ששדותיו יתייבשו. הוא מראיין אמא שקמה בבוקר ולא היה לה איך לרחוץ את ילדיה, לכבס את הבגדים, לבשל וכו'. ואחרון חביב הוא מראיין ילד שלא היה יכול לצחצח שיניים, לשתות מיץ וכו'.

שלב שני- דיון: 3 דק'

שואלים את הילדים איך הם היו מרגישים אם לא היה להם מים? לדבר איתם קצת ולהגיע ביחד איתם למסקנה שמים זה דבר מאוד חיוני וחשוב לחיינו. לתת דוגמאות מהחיים של הילדים לשימושים במים שהם מכירים. (שתיה, רחצה, מים ברכב, מים בכיור, מים בשביל נקיון)

שלב שלישי- מעבר למשחק: 3 דק'

מסבירים לתלמידים שעכשיו אנו בתחילת חודש חשוון שזה תחילת החורף, והחורף הוא הזמן שבו יורדים רוב הגשמים בשנה, משקים את השדות וממלאים את מאגרי המים. לכן בתקופה זו אנחנו מתחילים לבקש מאלוהים שיריד הרבה גשמים, כי כמו שראינו המים הם דבר מאוד חשוב וחיוני לחיים שלנו.

שלב רביעי- משחק "ותן טל..": 10 דק'

יש קופסא מלאה בכדורים (כדורי ספוג שאפשר לעשות בהם חריץ קטן) שמוחבאים בתוכם פתקים קטנים עם מילים "ותן טל ומטר..." חוץ מהמילה "לברכה". בנוסף יש גם כדורים ריקים. בוחרים תלמיד שיגיע להוציא כדור באקראי ולנסות לראות האם מסתתר בתוכו פתק קטן.
אם זה כדור שבתוכו מילה שמים על הלוח את הדף הגדול עם המילה שיצאה על פי סדר הפסוק. בסוף מקריאים את הפס' שיצא ומדברים על זה שחסרה מילה..
שואלים- כשיש סערה ויש הפסקת חשמל, זה גשם טוב? כשיורד גשם בקיץ, זה גשם טוב? מגיעים למסקנה שיש גשם טוב ויש גשם לא טוב.
בתקופה הזאת אנחנו מבקשים גשם טוב. גשם שהוא "לברכה". הופכים את הדפים שתלויים על הלוח אחד אחרי שני ויצאת המילה "לברכה".
להסביר על הברכה- מה כל מילה אומרת.

ותן- מלשון בקשה, מבקשים מה' שיתן טל- זה הגשם שיורד בכל לילה מכל ימות השנה ומסייע לצמחים לגדול, יש לו חשיבות רבה בייחוס לגידולים.
ומטר- זה הגשם שאנחנו מבקשים שהוא מקור לחיים.
לברכה- שיהיה גשם טוב ומבורך ולא חו"ח קשה ומקולל.
על פני האדמה- הברכה היא פה בארץ, ארץ ישראל שמיוחדת בהתבססות על גשמים, התפילה אליהם.

שלב חמישי- מעבר לסיפור של חוני: 10 דק'

מדברים על זה שעכשיו שאנחנו יודעים שיש גשמים טובים ויש גשמים פחות טובים, נספר סיפור על איש שעזר שיהיו גשמי ברכה.

סיפור (פנטומימה) על חוני המעגל:

אחת המדריכות קוראות את הסיפור על חוני המעגל, ואחת מציגה תוך כדי. במהלך הסיפור הילדים מסתכלים על המדריכות שעושות קולות של גשם ועושים כמוהם במהלך ההצגה.

טפטופים- שפשוף ידיים ואצבע צרדה.

גשמים חזקים- מחיאות כפיים ורקיעות רגליים.

חוזרים על העניין שכמו שראינו בהצגה יש גשמים שהם לקללה ויש גשמים שהם לברכה והתפילה שלנו היא שהגשמים יהיו לברכה, ויתנו לנו בדיוק את מה שנצרך לנו בצורה טובה ומבורכת.

שלב שישי- דף עבודה: 10 דק'

הילדים יעשו דף עבודה, ובו הם ייגזרו תמונות מקומיקס על הסיפור וידביקו אותם מחדש לפי מהלך הסיפור על דף שהכנו.

סיכום השיעור- 2 דק'

בשיעור ראינו את החשיבות של המים, כמה הם חיוניים ונצרכים לנו ואיך קשה לחיות בלי מים. ולכן אנו מבקשים מאלוהים גשמים ע"י הבקשה- "ותן טל ומטר לברכה על פני האדמה"- הסברנו משפט זה והרחבנו על "לברכה", שאנו רוצים גשמי ברכה ולא ח"ו גשמי קללה.

נספחים: (לצורך כרטיסיות/ תמונות/ סיפור/ משחק וכו')

נספח א' הצגה לקריינית:

קריינית: שלום ובוקר טוב/ אחר הצהרים טובים. הנה החדשות מפי מלאכי חזקיה.

בצורת כבדה פוקדת את ארצנו כבר שנה. חברת מקורות המים מוסרת כי יש

לפעול בהתאם להוראות החיסכון במים.

בתוכניתנו היום נארח כמה אנשים אשר ישתפו אותנו בקשיי ההתמודדות

שלהם מול מצב המים בארצנו. נעבור לשרגא גורביץ' & #39;39, חקלאי מקיבוץ

שחפים אשר נמצא בסמיכות לדימונה. שלום שרגא, מה המצב אצלכם בקיבוץ

זהות זה משמעות

מס' עמותה. 580413433 | הסדנא 7, רעננה, ת.ד. 2531 מיקוד 4365004 | טל. 09-8910027 | פקס 03-7789000 | zehut@zehut.co.il | www.zehut.co.il

מרכזי זהות: צפון | אור עקיבא | בית שאן | חדרה | חיפה | טבריה | יקנעם | מגדל העמק | מעלות | משגב | נהריה | עפולה | פרדס חנה | קצרין | קריית אתא | קריית מוצקין | קריית שמונה
מרכז | אזור | גבעתיים | הוד השרון | הרצליה | חולון | חריש | יהוד | כפר סבא | לב השרון | לוד | נתניה | פתח תקווה | קדימה | קריית אונו | ראש העין | ראש"צ | רמלה | רמת גן | רמת השרון | רעננה
שוהם | תל אביב | ירושלים | בית שמש | מודיעין | מעלה אדומים | **דרום** | אופקים | אילת | אשדוד | באר שבע | דימונה | יבנה | מיתר | מצפה רמון | נתיבות | ערד | קריית מלאכי | רחובות | שדרות

בעקבות המחסור במים?

שרגא: המצב בקיבוץ קשה מאד, אין מים בשביל להשקות את השדות, אנשים מובטלים,

אין להם עבודה, מחירי הירקות עולים והקיבוץ שהיה פעם ירוק ופורח מיובש כולו!

קריינית: תודה רבה לשרגא, אכן מראות קשיים. נעבור מכאן הישר לגברת מירי

כהן המתגוררת בשכונת תלפיות שבעיר ירושלים. שלום גברת כהן, איך

המחסור במים משפיע עליך?

גברת מירי כהן: יש לי ערמות כלים בכיור, ערמות כביסה ובברזים המים זורמים בזרם

איטי ודק!! אני לא יכולה להאכיל את התינוק הקטן שלי!

קריינית: תודה מקרב לב לגברת כהן אשר שתפה אותנו בקשיי היום יום שלה ושל

בני משפחתה. נמשיך לשמוע את דבריו של אורי, ילד בכיתה ג'39#;, הלומד

בבית ספר פרחי הגבעה. שלום אורי, איך אתה מרגיש שהמחסור המים קשור

אליך?

אורי: יש לי כלב שקוראים לו גולי ואמא אומרת שיש מחסור במים ולכן היא לא מרשה לי

לרחוץ אותו ועכשיו הוא מלוכלך ולא כיף ללטף אותו, והלוואי שירד הרבה גשם ושלא

יהיה מחסור במים. אני לא יכול לשתות מיץ ולצחצח שיניים.

קריינית: תודה לאורי החביב על השיתוף. נסיים את תכונתנו עם קריאה לכולם לחסוך

במים ותקווה וצפייה לימים גשומים שופעים מים וברכה.

נספח ב'- הצגה של חוני:

לפני שנים רבות, כאן בארץ ישראל, הייתה שנת בצורת, גשם לא ירד, לא בחודש תשרי
ולא בחודש חשוון ולא בחודש כסליו...

דאגו האנשים מאוד. כי בלי גשם אין מים ורעב יבוא על הארץ...

התפללו האנשים, התחננו, אך דבר לא עזר, אין גשם אין מים!

באותם ימים חי בארץ צדיק גדול ושמו חוני. פנו האנשים אל חוני ואמרו לו: "חוני,

תתפלל אתה בעדינו, ידוע שה' שומע לתפילותיך". מה עשה חוני? חג מעגל ועמד בתוכו

ואמר: "ריבונו של עולם בניך מבקשים עזרה ממני רחם על בניך. אינני זז, אינני יוצא

מהמעגל הזה עד שתתן להם גשמים".

עמד חוני והתפלל והנה... התחיל לרדת גשם. הגשם יורד אבל רק טיפות טיפות ספורות בלבד והפסיק. אמר חוני: "לא לגשם כזה מעט התכוונתי פנה שוב חוני אל הקב"ה ואז לפתע... סערה, רוחות החלו לנשב, ברק ורעמים וגשם וברחו לבתיהם. וחוני נשאר במעגל נשא כפיו מעליו ואמר: "לא לגשם כזה התכוונתי אלה לגשמי ברכה שירבו את השדות". חדלה השערה וגשם טוב התחיל לרדת העם ניצל מרעב וממוות תפילתו של חוני התקבלה.

נספח ג'- דף עבודה: למטה.. הערות:

טיפים לשיעור: כדאי לשים את הכדורים בתוך קופסא יפה או מיוחדת, זה מושך יותר את העין של התלמידים.

מילות מפתח לטובת קטלוג (תגיות): גשמים, חשון, אחרי החגים

זהות זה משמעות

מס' עמותה. 580413433 | הסדנא 7, רעננה, ת.ד. 2531 מיקוד 4365004 | טל. 09-8910027 | פקס 03-7789000 | www.zehut.co.il | zehut@zehut.co.il

מרכזי זהות: צפון | אור עקיבא | בית שאן | חדרה | חיפה | טבריה | יקנעם | מגדל העמק | מעלות | משגב | נהריה | עפולה | פרדס חנה | קצרין | קריית אתא | קריית מוצקין | קריית שמונה
מרכז | אזור | גבעתיים | הוד השרון | הרצליה | חולון | חריש | יהוד | כפר סבא | לב השרון | לוד | נתניה | פתח תקווה | קדימה | קריית אונו | ראש העין | ראש"צ | רמלה | רמת גן | רמת השרון | רעננה
שוהם | תל אביב | ירושלים | בית שמש | מודיעין | מעלה אדומים | **דרום** | אופקים | אילת | אשדוד | באר שבע | דימונה | יבנה | מיתר | מצפה רמון | נתיבות | ערד | קריית מלאכי | רחובות | שדרות

חוני המעגל

סדרו את התמונות לפי הסיפור

מתוך הספר "מעשה חכמים באירוס"

מרכז זהות צפון | או עקיבא | בית שאן | חדרה | חיפה | טבריה | יקנעם | מגד העמק | מעלות | משגב | נהריה | עפולה | פד'ס חנו | קצין | קו יונא | קו יונא מוצקין | קו יונא שמונה מרכז | אזור | גבעתיים | הוד השרון | הרצליה | חולון | חריש | יפוד | כפר סבא | לב השרון | לוד | נתניה | פתח תקווה | קדימה | קריית אונו | ראש העין | ראשון לציון | רמלה | רמת גן | רמת השרון | רעננה | שוהם | תל אביב | ירושלים | בית שמש | מודיעין | מעלה אדומים | דרום | אופקים | אילת | אשדוד | באר שבע | דימונה | יבנה | מיתר | מצפה רמון | נתיבות | ערד | קריית מלאכי | רחובות | שדרות